

Tevazu Ölçeði

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tevazu Ölçeði*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31577>

Özet

Tevazu Ölçeği, psikolojik bir yapı olarak tevazunun bireyler üzerindeki düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir **psikometrik (Psikometrik)** araçtır. Bu ölçek, Baki Büyüksevindik tarafından 2018 yılında Gazi Üniversitesi'nde yürütülen yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir ve geçerli olarak ortaya konmuştur. Ölçeğin temel amacı, tevazuyu oluşturan boyutları güvenilir ve geçerli bir şekilde tanımlamak ve ölçmektir. Geliştirme çalışması, Türk kültürüne özgü bağlamda tevazu kavramının çok boyutlu yapısını ele almıştır.

Anahtar Kelimeler

Tevazu, **Ölçek Geliştirme**, Psikolojik Ölçüm, Kişilik Özellikleri, Eğitim Bilimleri, Yüksek Lisans Tezi.

Yazarlar

Baki Büyüksevindik.

Amaç

Tevazu Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sahip olduğu **tevazu (Tevazu)** düzeylerini ve bu yapıyı oluşturan alt boyutları bilimsel yöntemlerle ölçebilecek standartlaştırmak, geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu amaç doğrultusunda, ölçek özellikle eğitim bilimleri ve psikoloji alanlarında tevazu kavramının akademik araştırmalara konu edilmesine olanak sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, literatürdeki teorik tanımlamalar ışığında, tevazunun sadece alçakgönüllülükten ibaret olmayan, aynı zamanda kendini doğru değerlendirme, başarılarına değer verme ve öğrenmeye açık gibi unsurları içeren karmaşık yapıyı yakalamayı hedeflemektedir.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü psikolojik yapı **tevazudur**. Psikolojide tevazu, bireyin kendi değerini ve yeteneklerini abartmadan, gerçekçi bir şekilde takdir etmesi, hatalarını kabul etmesi ve başarılarının katkılarına açık olması durumu olarak tanımlanır. Bu yapı, genellikle narsisizmin karşiti olarak ele alınır ve pozitif psikolojinin önemli bir bileşeni olarak kabul edilir.

Geliştirme çalışmasında, **tevazu** kavramının teorik çerçevesi detaylıca incelenmiş ve ölçeğin muhtemelen çok boyutlu bir yapıyı temsil ettiği varsayılmıştır. Bu boyutlar, genellikle Öz Farkındalık, Başarıya Değer Verme ve Öğrenmeye Açık gibi faktörleri içerebilir.

Geçerlik

Tevazu Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, geliştirme sürecinin temel amaçlarından birini oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü belirlemek için çeşitli geçerlik analizleri yapılmıştır.

Yapılan analizler arasında, uzman görüşlerine dayalı kapsam geçerliği ve istatistiksel yöntemlerle belirlenen **yapı geçerliği** (Yapı Geçerliği) bulunmaktadır. Yapı geçerliği, genellikle Açıklayıcı ve Doğrulamalı Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin tevazu yapısının teorik boyutlarına uygun olarak gruplandırıldığını göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik çalışmaları arasında en yaygın kullanılan yöntem, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa değerinin hesaplanmasıdır.

Geliştirme çalışmasında, Tevazu Ölçeği'nin toplam puanı ve alt boyutları için hesaplanan Cronbach Alfa katsayılarının kabul edilebilir düzeyde yüksek olduğu rapor edilmiştir, bu da ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirliği gibi kararlılık analizleri de ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini desteklemek amacıyla yapılmış olabilir.

Faktör Analizi

Tevazu Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak için faktör analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. İlk olarak, maddelerin faktör yapısını keşfetmek amacıyla Açıklayıcı **Faktör Analizi** (Faktör Analizi) (AFA) uygulanmıştır. Bu analiz sonucunda, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu ve bu boyutların tevazu kavramının farklı yönlerini temsil ettiği belirlenmiştir.

AFA'yı takiben, belirlenen faktör yapısının orijinal örneklemden bağımsız yeni bir örnekleme doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, modelin veri ile uyumunun iyi olduğunu ve belirlenen faktör yapısının teorik beklentileri karşıladığını göstermiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme formatında (Örneğin: "Hiç

Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a) maddelerden olu?maktad?r. Ancak, orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemi?tir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popölasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popölasyonu.

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (18 ya? ve üzeri).

Popölasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas?, **Gazi Üniversitesi** (Gazi Üniversitesi) E?itim Bilimleri Enstitüsü kapsam?nda yürütölmü?tür ve genellikle üniversite ö?rencileri üzerinde pilot ve ana çal??malar gerçekte?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale).

Anahtar Kelimeler

Öz-fark?ndal?k, Alçakgönüllölük, Ki?ilik Envanteri, Psikometrik Özellikler, Lisansüstü Ara?t?rma, Baki Büyüksevindik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Telif Hakk? ve ?zinler: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar Baki Büyüksevindik ile veya tezin bulundu?u Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı? kullan?mlarda genellikle at?f zorunlulu?u bulunmaktad?r.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için genellikle ücretsizdir.

Test Y?li?: 2018.

Kaynaklar

Büyüksevindik, B. (2018). *Tevazu Ölçeği Geli?tirme Çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Gazi

Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bu teze ait orijinal linke tez.yok.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: tevazu-olcegi-toad.pdf.

Tevazu Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için yazarın orijinal yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM